

Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні циклової комісії
обліково-економічних дисциплін
протокол № 1 від 30 серпня
2024 р.

Голова циклової комісії

Інна ЩЕРБАК

(підпис)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 21 ЕКОНОМІКА ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна програма	«Товарознавство та підприємництво»
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Семестр	4 (на основі ПЗСО) 6 (на основі БСО)
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	4/120
Мова викладання	Українська
Розробник	Інна КІПІОРО, к.е.н., спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист
Предмет вивчення навчальної дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні економічні явища та процеси в сучасному ринковому середовищі.
Мета навчальної дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка торговельного підприємства» є формування здатності самостійно економічно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємства.
Компетентності, заплановані знання та вміння	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Товарознавство та підприємництво», а саме: Загальні компетентності: ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

	<p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни, здобувачі повинні: знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність основних понять економіки та методи їх застосування в різноманітних сферах діяльності торговельних підприємств; - стратегію діяльності та методи оцінки рівня підприємницького ризику торговельного підприємства; - методичні основи фінансового планування та розробки асортиментної політики торговельного підприємства; - склад і структуру ресурсів підприємства, джерела їх формування, ефективність використання та напрями їх підвищення; - механізм формування витрат виробництва і собівартості продукції, ціноутворення та цінової політики підприємства торгівлі; - методи оцінювання ефективності роботи підприємства, його інвестиційної та інноваційної діяльності; - шляхи підвищення ефективності функціонування торговельних підприємств. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поєднувати теоретичні знання і практичні навички щодо фінансово-економічного управління підприємством торгівлі; - розраховувати основні економічні показники діяльності торговельного підприємства, вміти аналізувати їх; - здійснювати оцінку й аналіз продуктивності використання персоналу; - складати калькуляцію продукції, обирати метод ціноутворення та формувати ціну на продукцію; - визначати ефективність використання капіталу підприємства, виробничих фондів і нематеріальних активів; - знаходити шляхи використання резервів підвищення ефективності роботи торговельного підприємства; - проводити оцінку впливу чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства торгівлі; - оцінювати фінансовий стан підприємства та визначати основні заходи щодо відновлення його платоспроможності..
Заплановані результати навчання	<p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій і торговельній діяльності з професійною метою.</p> <p>РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці.</p>

	<p>PH 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>PH 17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких та торговельних структур для забезпечення їх ефективності.</p>
Зміст дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Торгівельні підприємства в системі ринкових відносин</p> <p>Тема 1. Ринок товарів, значення, сутність та функції торгівлі</p> <p>Предмет курсу, сутність та завдання курсу «Економіки торговельного підприємства» в підготовці кадрів, формуванні сучасного економічного мислення. «Економіка торговельного підприємства» як комплекс знань в частині економіки, організації та управління підприємницькою діяльністю торгових організацій в ринкових умовах. Теоретико-методологічна та методична основа дисципліни «Економіка торговельного підприємства». Її місце в системі економічних знань.</p> <p>Тема 2. Організація структури торгівлі, види форм суб'єктів торгової діяльності</p> <p>Визначення понять «організація торгівлі», «торгова фірма» і «торгове підприємство». Підприємство торгівлі як суб'єкт і об'єкт підприємницької діяльності. Ризик і свобода підприємницької діяльності. Ринкові принципи підприємницької діяльності підприємства. Комерційний розрахунок як економічна категорія і метод ведення господарства. Класифікація факторів діяльності підприємств торгівлі. Середовище діяльності торговельного підприємства і його характеристика. Зовнішні та внутрішні фактори ринкового середовища функціонування організацій торгівлі, їх взаємозв'язок і взаємозумовленість. Види підприємств торгівлі та їх класифікація. Організаційно-правові та соціально-економічні форми і види торговельних підприємств. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств торгівлі.</p> <p>Тема 3. Економічна характеристика роздрібно-торговельних підприємств</p> <p>Показники товарообороту роздрібно торгівлі, їх економічна характеристика. Роль товарообороту в економіці країни. Чинники, які визначають обсяги, структуру і перспективи розвитку роздрібно товарообороту підприємства. Асортиментна політика підприємства роздрібно торгівлі і основи формування асортименту товарів.</p> <p>Тема 4. Економічна характеристика оптової торгівлі</p> <p>Товарооборот оптової торгівлі, його сутність, види, економічна характеристика. Класифікація товарообороту оптової торгівлі. Межі доцільної діяльності підприємства оптової торгівлі.</p> <p>Тема 5. Посередницька діяльність в торгівлі</p> <p>Посередництво як вид підприємницької діяльності, функції посередницьких структур. Функції та класифікація оптових посередників. Види посередників. Організатори оптового обороту, їх роль та функції у формуванні оптового ринку</p> <p>Змістовий модуль 2. Особливості формування та оцінки економічних ресурсів торговельних підприємств</p> <p>Тема 6. Товарооборот торговельних підприємств</p> <p>Сутність, види та характеристики товарообороту торговельних підприємств. Товарооборот оптових торговельних підприємств.</p>

	<p>Товарооборот роздрібних торговельних підприємств. Показники роздрібногo товарообороту та їх планування. Товарооборот в системі показників ефективності комерційної діяльності торговельного підприємства</p> <p>Тема 7. Характеристика товарних запасів та їх нормування</p> <p>Сутність, склад і структура оборотних коштів торговельних підприємств. Класифікація оборотних активів торговельних підприємств. Джерела утворення товарних запасів на підприємстві. Товарні ресурси і товарні запаси, джерела їх утворення та класифікація. Характеристика товарних запасів роздрібногo торгівлі та основні етапи їх формування. Нормування товарних запасів. Методи контролю товарних запасів. Показники ефективності використання оборотних коштів.</p> <p>Тема 8. Персонал торгових підприємств. Організація оплати праці</p> <p>Персонал підприємства торгівлі та його склад. Показники чисельності персоналу підприємства та виміру витрат праці. Особливості формування персоналу роздрібногo торговельного підприємства, оптового підприємства. Вартість робочої сили. Загальні і специфічні показники ефективності використання трудових ресурсів торговельного підприємства. Продуктивність і ефективність праці в торгівлі. Фактори і напрямки підвищення ефективності праці в торгівлі. Сутність і регулювання оплати праці. Система оплати і преміювання праці.</p> <p>Змістовий модуль 3. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності торговельних підприємств</p> <p>Тема 9. Витрати торговельного підприємства</p> <p>Поняття і класифікація витрат обігу торговельного підприємства. Склад і структура витрат торговельного підприємства. Показники, що характеризують витрати обігу. Номенклатура витрат обігу та їх характеристика. Рівень витрат обігу. Зміст і послідовність аналізу витрат обігу торгових підприємств. Фактори зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, які впливають на суму і рівень витрат обігу. Шляхи зниження витрат торговельного підприємства.</p> <p>Тема 10. Фінансові результати та ефективність діяльності підприємства</p> <p>Характеристика доходів торговельного підприємства. Склад і структура валових доходів торговельного підприємства. Особливості формування доходів роздрібногo торгового підприємства, оптового підприємства. Дохід торговельного підприємства від продажу, порядок його розрахунку і формування. Економічний зміст прибутку, його формування та використання. Показники рентабельності, методика розрахунку. Економічна ефективність. Оцінка ефективності розвитку торгової мережі. Методика та шляхи підвищення ефективності використання ресурсів організації торгівлі.</p>			
Міждисциплінарні зв'язки	«Основи економічної теорії» «Комерційна діяльність», «Основи менеджменту», «Торговельне підприємництво»			
Система оцінювання	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Сума балів за діяльності
	90-100	A	відмінно	90-100

	82-89	B	добре	82-89
	75-81	C		75-81
	68-74	D	задовільно	66-74
	60-67	E		60-65
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	35-59
	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34

Інформаційне забезпечення	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. К.: КНЕУ, 2021. 779 с. 2. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. К.: ННЦ «ІАЕ», 2021. 1008 с. 3. Андрійчук В.Г. Економіка закладів ресторанного господарства: підручник. 2-ге вид., доп. і переробл. К.: КНЕУ, 2012. 624 с. 4. Горбонос Ф.В., Черевко Г.В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А.О. Економіка підприємства: підручник. К.: Знання, 2020. 463 с. 5. Довідник економіста / за ред. Ю.О. Лупенка та О. В. Захарчука. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 600 с. 6. Економіка підприємства: підручник/ за заг. та наук. ред. Г.О.Швиданенко. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: КНЕУ, 2019. 551 с. 7. Економіка підприємства: задачі, кейси, ділові ігри / за заг. ред. Г.О.Швиданенко. К.: КНЕУ, 2018. 307 с. 8. Економіка підприємства: навч. посіб. / за ред. В.К.Збарського. К.:Каравела, 2019. 264 с. 9. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 728 с. 10. Кудлай В. Г. Економіка і організація бізнесу: практикум. К.: КНЕУ, 2020. 211 с. 11. Манів З. О., Луцький Г. М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2016. 580 с. 12. Москаленко А.М., Бойченко А. І., Латинін М. А., Куценко П.Ф. Економіка підприємства: навч. посібник. Чернігів: ЗАТ «ЧКПФ», 2015. 154 с. 13. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник. Вид. 2-ге, переробл. К.: КНЕУ, 2021. 528 с. 14. Хорунжий М. Й. Організація агропромислового комплексу: підручник. К.: КНЕУ, 2021. 382 с. 15. Шваб Л.І. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид. К.: Каравелла, 2015. 568 с. 16. Швиданенко Г. О. Економіка підприємства: виробничі ситуації та кейси: практикум. К.: КНЕУ, 2015. 199 с. 17. Швиданенко Г. О., Криворучкіна О. В. Економіка підприємства у формалізованих визначеннях, завданнях та розрахунках: завдання, кейси та розрахунки: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2017. 169 с. <p>Допоміжна література:</p>
---------------------------	--

1. Гуторов О. І., Кучер Л. Ю., Кучер А. В. Економічні засади формування прибутковості виробництва на підприємствах: теоретико-прикладний аспект: моногр. Харків: Точка, 2013. 490 с.
2. Дієсперов В. С. Економіка: моногр. К.: ННЦ «ІАЕ», 2016. 272 с.
3. Малік М. Й., Беженар І. М., Грищенко О. Ю. та ін. Науково-методичні засади поглиблення спеціалізації в підприємницьких структурах. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. 104 с.
4. Могилова М. М. Основні засоби підприємств: стан, оцінка, відтворення: моногр. К.: ННЦ «ІАЕ», 2016. 404 с.
5. Модернізація матеріально-технічної бази аграрних підприємств: моногр. / за ред. О. В. Захарчука та В. Д. Войтюка. Київ-Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. 305 с.
6. Канінський П. К. Підвищення ефективності виробництва: моногр. К.: ННЦ «ІАЕ», 2011. 432 с.
7. Олійник О. В., Шиян Н. І., Кучер Л. Ю., Міщенко В. С. Формування витрат і доходів підприємств: моногр. Харків: ФОП Панов А. М., 2018. 240 с.
8. Олійник Т. І. Формування й ефективне використання трудового потенціалу підприємств: моногр. Харків: ХНАУ, 2008. 336 с.
9. Перспективні форми організації господарської діяльності: наукова доповідь / Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, В. Я. Месель-Веселяк та ін. К.: ННЦ «ІАЕ», 2019. 114 с.
10. Ульянченко О. В., Бідило М. І., Пашенко В. П. Економіко-екологічні засади раціонального формування та використання машинно-тракторного парку: моногр. Харків: ХНАУ, 2010. 214 с.
11. Ульянченко О. В., Євчук Л. А., Гуторова І. В. Конкурентоспроможність підприємств та стратегічні аспекти її формування: моногр. Харків: Віровець А. П. «Апостроф», 2011. 340 с.
12. Шпичак О. М., Лупенко Ю. О., Боднар О. В. та ін. Методичні положення щодо функціонування системи економічних важелів підвищення споживчої вартості продукції та продовольства / за ред. О. М. Шпичака К.: ННЦ «ІАЕ», 2020. 70 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. URL: <https://are-journal.com>.
2. Економіка АПК. URL: <http://eapk.org.ua>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. URL: <https://www.me.gov.ua>.
5. Офіційний сайт журналу «Пропозиція». URL: <https://propozitsiya.com>.
6. Офіційний сайт журналу «Бізнес сьогодні». URL: <http://business.com.ua/>